

Af *Diderichsen* til undervisningsministeren:

„Agter ministeren at tage et initiativ i anledning af den fremkomne redegørelse angående højskolernes økonomiske vanskeligheder på Foreningen for Højskoler og Landbrugsskolars årsmøde?“

Diderichsen: Foreningen for Højskoler og Landbrugsskoler har holdt generalforsamling den 26. oktober, og gennem den aflagte beretning, som blev refereret i dagspressen, fik offentligheden et indtryk af højskolernes øjeblikkelige økonomiske vanskeligheder, som vist kan siges at være alvorligere, end mange udenforstående — herunder i hvert fald undertegnede — har forestillet sig, eftersom højskoleloven dog sikrer folkehøjskolerne en betydelig statsstøtte netop i erkendelse af disse skolers centrale placering i folkeoplysningens og voksenundervisningens tjeneste. Da jeg nu anser uddannelse og oplysning for nøgleord i en samfundspolitik rettet mod fremtiden og mener, at disse områder har krav på førsteprioriteten i planlægning af de offentlige investeringer, er det med en vis bekymring, jeg har læst og hørt om disse højskolens problemer.

Jeg har derfor anset det for at være nyttigt at bede den højtærede undervisningsminister om allerede nu at give det høje ting og offentligheden sin vurdering af højskolernes økonomiske stilling og et indblik i hans eventuelle planer om at afbøde de for folkehøjskolens oplysende virksomhed skadelige virkninger af den vanskelige økonomi. Jeg kan forstå, at det her drejer sig om et kompliceret område, som det ikke er let for en udenforstående at bedømme helt retfærdigt. Det er derfor ikke min mening at gå i detaljer, men blot at nævne enkelte forhold, som særlig har slået mig.

Det må være af den største vigtighed for højskolerne at kunne konkurrere med andre skoler i kampen om de bedste lærerkræfter, og det er derfor meget uheldigt, at lærerlønningerne åbenbart er sakket stærkt bagud i forhold til de indtjeningsmuligheder, der nu findes f. eks. på seminarier og i gymnasier, takket være sådanne forhold som overtimer, reduktionsordninger, kontraktansættelse med muligheder for oprykning i 26. lønklasse o. s. v. Ifølge beretningen har ministeriet allerede tilbudt 15 pct.s forhøjelse

af tilskuddet til lærerlønninger, men dette tilbud karakteriseres i beretningen som kun „et lille skridt“. Var det f. eks. ikke muligt at fastsætte et rimeligt, konstant forhold til lønbevægelsen inden for beslægtede lærerlønningssystemer?

Beretningen henviser også til, at skolerne på grund af den pressede økonomi om sommeren — som det hedder —

„driver hotelvirksomhed i et omfang, der i høj grad er belastende for alle medarbejderne . . .“

Det er et forhold, som af mange grunde fortjener opmærksomhed, især fordi denne virksomhed, uanset dens nytte eller unytte, kræver et forbrug af kræfter, som skulle være til rådighed, når det egentlige højskolearbejde, de seks måneders vinterkursus, sætter ind.

Endelig vil jeg også nævne det kostbare, men i en krævende tid som vor uundværlige arbejde med at modernisere og vedligeholde bygninger, installationer og inventar, som mange skoler åbenbart har vanskeligheder ved at gennemføre.

Jeg vil derfor gerne spørge, om den højtærede minister har ideer og planer, der, helst med hurtig virkning, kan yde materiel hjælp til folkeoplysningens gavn.

Undervisningsministeren (K. B. Andersen): Højskoleøkonomi er jo ikke et felt, jeg er helt fremmed for, heller ikke dårlig højskoleøkonomi. Jeg mindes endnu en af mine første vintre på Roskilde Højskole, hvor underskuddet var lovlig stort. Jeg aflagde besøg hos en kollega, der havde lang erfaring, og det eneste, vi kunne finde ud af, var, at vi brugte mere ost på Roskilde Højskole; men det kunne ikke være dér, forskellen — de 38.000 kr. — lå.

Der er altså problemer i det, også specielt på de punkter, som det ærede medlem nævner, og vi er ikke i ministeriet ukendt med, at der er vanskeligheder; vi har fået en redegørelse fra foreningen, jeg har læst formandens beretning for nylig, som den ærede spørger henviste til, men forskellige forhold gør, at man ikke omgående skal vente en stor, samlet ændring af højskolernes økonomiske stilling.

Forholdet er det, at vi har fået henvendelser fra en række andre private skoleformer, og vi har derfor i efteråret 1964